

Huddinge kommun
Kommunfullmäktige
2018-03-26

Interpellation till förskolenämndens ordförande Karl Henriksson (KD) om läget för kommunens förskolor

Förskolan är starten för det livslånga lärandet. Alla barn ska ha rätt till förskola – oavsett föräldrars livssituation. Förskolan ska både hålla hög kvalitet, stimulera barns lärande och vara en rolig och trygg plats. Genom att leka, skapa och utforska ska barnen få möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

I Huddinges kommunala förskolor är inte läget vad det borde vara. Under de senaste veckorna har protester och vittnesmål strömmat in. Chefer, personal och föräldrar har på olika sätt framfört protester till oss politiker. "Nu får det vara nog!" var rubriken på ett av de första nödropen. Förskolechefer, förskollärare och barnskötare lämnar våra förskolor när vi i stället behöver fler kompetenta medarbetare. Vikarier anlitas endast i nödfall, föräldrar uppmanas ibland att hämta barnen tidig eftermiddag, utvecklingssamtal prioriteras bort med mera. Ordet barnpassning nämns ofta. I Mitt i Huddinge väddade två förskolechefer i en insändare: "Ge oss chefer förutsättningar att göra rätt". Föräldraföreningar startar för att kvaliteten i deras barns förskolor inte ska försämrats ytterligare. Detta är reaktioner som måste tas på allvar. Lärarförbundet har nyligen presenterat sin kritiska analys med fjorton skarpa förbättringsförslag.

Bakgrunden är att förskolorna har svag ekonomi - samtidigt som kommunens ekonomi mår bra. Under de fem senaste åren har den budget förskolenämnden fått av kommunfullmäktige legat minst två procentenheter under den faktiska ökningen av löner och priser. Försiktigt räknat leder det till ett glapp på 55 miljoner kronor. De flesta inser nog att det är svårt att "effektivisera" så mycket i en verksamhet som inte är övergödd?

Vi citerar från sidan 2 i nämndens handlingsplan: "*Att effektivisera verksamheten med cirka två procent per år under flera år i följd utan att försämra kvalitén har dock visat sig vara ett krav som nämnden med tillhörande förvaltning och verksamheter inte lyckats svara upp mot de senaste åren.*"

Det finns politiska ambitioner hos partierna. Att minska antalet barn i grupperna – särskilt för de yngre - uppfattar vi som en gemensam ambition. Nu tvingas man tvärtom att skriva in ännu fler barn än tidigare och utan motsvarande tillskott av personal. En förskolechef berättar att man nu har 17 barn i småbarnsgrupp och 25 barn i äldre barnsgrupp. Det är säkert inte rekord för Huddinges förskolor. De siffrorna ligger klart över det som anses lämpligt. I ett annat område informeras föräldrarna att man ska ta in ytterligare sex barn i

varje förskola. Med den nu antagna handlingsplanen anser vi att det är uppenbart att kvaliteten försämras.

Att vara en "Attraktiv arbetsgivare" är ett av kommunens strategiska mål. Det är viktigt att kunna behålla och anställa nya med utbildning för yrket. Förra året var personalomsättningen inom förskolorna över 13 procent. Med den antagna handlingsplanen tror vi att det blir ännu svårare att behålla och rekrytera. Två av förskolecheferna har redan sagt upp sig i ambitionen att det ska hjälpa till att rädda sitt förskoleområdes ekonomi. För att komma i balans behöver antalet anställda minskas drastiskt – minus 15 förskollärare och minus 30 barnskötare har nämnts.

Oppositionspartierna har i varje budgetbeslut föreslagit mer pengar till förskolan och till välfärdsområdena i allmänhet.

Uppgiften för nämnden är att såväl arbeta sig till balans under det här budgetåret som att skapa ett mycket stort överskott för att betala av merparten av det gigantiska skuldberget, närmare 38 miljoner kronor. Vi bedömer att det sammantaget är en orimlig och olämplig ambition. Vi har föreslagit att allt fokus ska läggas på åtgärder för att komma i balans. Handlingsplanen anger att nyckeltalet "antal barn per pedagog" behöver öka med 0,3 jämfört med läget i oktober 2016. Tyvärr saknas färskare statistik. Det är otillfredsställande att behöva vänta i 18 månader innan vi får nya uppgifter att analysera. Då var genomsnittet 5,3 barn per pedagog, och det var då något högre än genomsnittet i länet och riket. Den nya nivån skulle alltså bli 5,6 barn. Ingen vet om vi redan under 2017 nådde den nivån. Förskolorna har ju vidtagit åtgärder varje år.

Ett av förslagen och besluten var att lägga ned de öppna förskolorna i Trångsund och Visättra. Argumentationen för detta var inte övertygande. Förvaltningen erkänner att det inte finns någon "tillförlitlig statistik" och ändå grundar man sitt förslag just på den otillförlitliga statistiken. Båda dessa öppna förskolor uppges ha haft över 200 besökare under januari-oktober 2017 och det omräknas till det diffusa "Skattat antal besökare". Uppenbarligen var detta inte tillräckligt för att få fortsätta sin viktiga samhällsservice.

Förskolenämndens opposition var inte beredd att med ett undermåligt underlag helt avskaffa tidsrabatterna i föräldraavgifterna, eftersom beslutet drabbar många föräldrar kännbart. Förvaltningen har bett Tieto AB att utforma en ny taxemodell. Man skriver att Tieto även "*undersökt konsekvenserna för fyra hushåll med olika förutsättningar och konstaterat att effekterna på dessa familjer är låga*". För oss förtroendevalda är det oacceptabelt att nöja oss med denna externa bedömning utan att själv kunna bilda oss en egen uppfattning.

Vi begärde att få ut underlaget, och när vi någon dag före nämndmötet fick del av Tietos alster (från början av september 2017) kunde vi räkna ut att avgifterna *i genomsnitt* skulle öka med ungefär 2,4 procent. När vi såg de enskilda exemplen visar det sig att ett av typhushållen skulle få en ökad månadskostnad med 316 kronor, och det motsvarar lite mer än 30 procent. Ett av de andra typhushållen drabbas av en ökning med 25 procent. Det uppfattar inte vi som "*låga effekter*".

Mot bakgrund av ovanstående vill vi fråga följande

1. Anser du att de åtgärder som nu vidtas gör Huddinge kommun till en mer attraktiv arbetsgivare?
2. Är du beredd att diskutera uppföljning och analysera nyckeltal i en parlamentarisk grupp med centrala politiker och nämndpolitiker?
3. Hur och när har besökarna till de nu nedlagda öppna förskolorna i Trångsund och Visättra informerats om koalitionen beslut och hur blev reaktionen?
4. Finns det för dig någon smärtgräns för hur stora barngrupperna kan få bli?

Erling Karlsson

Rikard Lingström

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna